

לשאוב "מים שלנו" לאפיית מצות. בדרך פגש את הצדיק רב ייבי זצ"ל, המגיד מאוסטראה, נוסע במרכבתו לשאוב "מים שלנו". שאלו המגיד:

— מדוע, איפוא, יטריח עצמו לדרך ברפש וטיט, ולא יסע במרכבה?

אח"ח 1234567

אח"ח 1234567

אוצר החכמה

אח"ח 1234567

ענה לו בעל ה"מאיר גתיבים":

— מצוה זו אפשר לקיימה רק אחת בשנה, האם ראוי למסרה לסוסים, ולא לקיימה בגופי? כשמוע רב ייבי את הדברים, ירד ממרכבתו, וילכו שניהם יחדיו...!

אוצר החכמה

אח"ח 1234567

"הולך ואינו עושה, שכר הליכה בידו..."

אח"ח 1234567

שכר פסיעות

הלכה רווחת במסכת סוטה (כ"ב.), ובמסכת בבא מציעא (ק"ז.):
"שכר פסיעות י"ש". כלומר, שהמכתת רגליו לבית הכנסת, זוכה ל"שכר פסיעות". להלכה הביא ה"מגן אברהם" (או"ח סימן צ', ס"ק כ"ב), שמי שיכול להתפלל בבית כנסת קרוב ובית כנסת רחוק, מצוה עליו להתפלל ברחוק, כדי לזכות בשכר פסיעות.

על הלכה זו, עמדו המפרשים והקשו:

כיצד ירחיק אדם לָקֶת, ולא יתפלל בבית כנסת הקרוב, בו בזמן שכלל מפורסם בידינו ש"אין מעבירין על המצוות", כמבואר במסכת מנחות (ס"ד:), שמטעם זה יש לקצור תבואה למנחת העומר מן השדה הקרוב, לא מן הרחוק?

נצטט בזה תירוצים אחדים:

החיד"א, בספרו "פתח עינים" (מנחות ס"ד:) מחלק בין שתי ההלכות. במצות העומר, אם יקצרו תבואה מן השדה הרחוק, לא תתקיים המצוה כלל בשדה הקרוב. לעומת זאת, במה שמתפלל בבית כנסת הרחוק, אין התפילה מתבטלת בבית כנסת הקרוב.

המהר"ל מפראג, בספרו "נתיבות עולם" (נתיב העבודה פ"ה), מתרץ, אין ההליכה לבית הכנסת רק הכשר מצוה, כי אם מצוה גופא, ואין זה נחשב כהעברה על המצוה, כאשר עצם ההליכה גם היא מצוה.

המהר"ל מוסיף וכותב, מאחר שבית הכנסת הוא מקום השראת השכינה, לכן המרחיק לכת לקבל את פני השכינה, מעיד על רצונו להתדבק בה, ומשום כך כל פסיעה נחשבת לו למעלה יתירה.

ה"אשל אברהם" (או"ח סימן צ') מעיר, כי כשם שהולכת הדם למזבח, מצוה בפני עצמה, היא חלק מן העבודה בבית המקדש, כך ההליכה לבית הכנסת מצוה בפני עצמה.

משנה ט"ו

"ארבע מידות ביושבים לפני חכמים — ספוג, ומשפך, משמרת ונפה..."

חסידים הראשונים — תורתן מסתננת!

באחד מביקוריו של האדמו"ר רבי יואל טייטלבוים זצ"ל, מסאטמר, בארץ ישראל, השמיע שיעור הלכה בישיבת "בית אברהם" דחסידים סלונים בירושלים. הוא פתח תחלה בדברי אגדה:

שנינו במסכת ברכות (ל"ב:), שחסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת קודם התפילה, ומתפללין שעה אחת, ושוהין לאחריה שעה אחת, ונמצא שהקדישו תשע שעות לתפילה. והקשו, אם כן תורתן היא משתמרת, ומלאכתן היאך נעשית? ותירצו: מתוך שחסידים הם, תורתן משתמרת ומלאכתן מתברכת.

דייק האדמו"ר: הלשון "משתמרת" ראוי להיאמר על תורה שכבר למדו, שלא תשתכח מהן. אבל כאן השאלה היא, מתי מספיקין ללמוד, אם כן, איפוא, מהו הלשון "תורתן משתמרת"?

חזר ויישב:

"משתמרת" הוא מלשון "משמרת ונפה". סינון מיוחד להם לחסידים.